

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**DIDÀCTICA DE LES CIÈNCIES
SOCIALS II**

Coordinació: BALLESTE ESCORIHUELA, MARC

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	DIDÀCTICA DE LES CIÈNCIES SOCIALS II			
Codi	100876			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària	4	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Doble titulació: Grau en Educació Primària i Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	4	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Educació Primària	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8		4.2
	Nombre de grups	6		5
Coordinació	BALLESTE ESCORIHUELA, MARC			
Departament/s	CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60 hores classe presencial 90 hores treball autònom de l'estudiant			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	Clara López Basanta: DUAL T 3 ECTS i CAFE 3,3 ECTS Guillem Roca Cabau: DUAL T 3 ECTS Mariona Roure Blavia: BILINGÜE 3 ECTS i DIP 3 ECTS Jesús Sauret Vidal: DUAL M 2,6 ECTS i CAFE 2,7 ECTS Marc Ballesté Escorihuela: DUAL M 5,2 ECTS, BILINGÜE 3 ECTS i DIP 3 ECTS			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BALLESTE ESCORIHUELA, MARC	marc.balleste@udl.cat	11,2	Sol·licitar per escrit mitjançant el Campus Virtual en l'apartat de "Missatges", marcant la casella amb còpia al correu (marc.balleste@udl.cat).
LOPEZ BASANTA, CLARA INMACULADA	clara.lopez@udl.cat	6,3	Sol·licitar per escrit mitjançant el Campus Virtual en l'apartat de "Missatges", marcant la casella amb còpia al correu (clara.lopez@udl.cat).
ROCA CABAU, GUILLEM LLUIS	guillem.roca@udl.cat	3	Sol·licitar per escrit mitjançant el Campus Virtual en l'apartat de "Missatges", marcant la casella amb còpia al correu (guillem.roca@udl.cat).
ROURE BLÀVIA, MARIA	estudimariona@gmail.com	6	Sol·licitar per escrit mitjançant el Campus Virtual en l'apartat de "Missatges", marcant la casella amb còpia al correu (maria.roure@udl.cat).
SAURET VIDAL, JESUS	jesus.sauret@udl.cat	5,3	Sol·licitar per escrit mitjançant el Campus Virtual en l'apartat de "Missatges", marcant la casella amb còpia al correu (jesus.sauret@udl.cat).

Informació complementària de l'assignatura

La informació d'aquesta guia docent pot ser lleugerament modificada a inici del curs 2023-2024.

Aquesta assignatura es desenvolupa en el tercer curs del grau d'Educació Primària en els grups de Dual i Bilingüe, i en el quart curs dels dobles graus en Educació Primària - CAFE i en Educació Infantil i Primària; per tant, està subjecta a les particularitats de calendari i organitzatives de cada grup, així com a la coordinació amb altres assignatures.

Es contempla la possible realització de sortides a diversos espais d'aprenentatge, sempre que les circumstàncies ho permetin.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Dotar l'alumnat de coneixements i habilitats per ensenyar Ciències Socials (CS).
- Ajudar a desenvolupar un pensament crític respecte a l'ensenyament de la matèria, tenint en compte, entre altres aspectes, la perspectiva de gènere.
- Aprendre a preparar activitats d'ensenyament-aprenentatge en CS.
- Obtenir coneixements útils sobre les CS i la història en particular.
- Aprendre i experimentar alguns mètodes de la disciplina històrica.
- Familiaritzar l'alumnat amb la didàctica de les fonts del passat, el potencial educatiu del patrimoni i alguns recursos educatius com les maletes didàctiques o els museus escolars.
- Realitzar un projecte col·laboratiu per treballar el potencial educatiu de les fonts.
- Mostrar la inter i transdisciplinarietat de les CS.

Competències

Bàsiques

CB2. Aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i que posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

CB3. Estimular i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Generals

CG1. Fomentar els valors democràtics, amb especial incidència en els de tolerància, solidaritat, de justícia i de no-violència i conèixer i valorar els drets humans.

CG2. Conèixer la realitat intercultural i desenvolupar actituds de respecte, tolerància i solidaritat envers els diferents grups socials i culturals.

CG3. Conèixer el dret d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, en particular mitjançant l'eliminació de la discriminació de la dona, sigui quina sigui la seva circumstància o condició, en qualsevol dels àmbits de la vida.

CG4. Conèixer les mesures que garanteixin i facin efectiu el dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat.

CG5. Desenvolupar la capacitat d'analitzar críticament i reflexionar sobre la necessitat d'eliminar tota forma de discriminació, directa o indirecta, en particular la discriminació racial, la discriminació contra la dona, la derivada de l'orientació sexual o la causada per una discapacitat.

CG6. Assumir el compromís de desenvolupament personal i professional amb un mateix i la comunitat. Adaptar les propostes d'aprenentatge a les evolucions culturals més significatives.

Específiques

CE1. Conèixer les àrees curriculars de l'Educació Primària, la relació interdisciplinària entre elles, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics al voltant dels procediments d'ensenyament i aprenentatge apropiat.

CE4. Fomentar la lectura i el comentari crític de textos dels diversos dominis científics i culturals continguts en el currículum escolar.

CE5. Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que atenguin la igualtat de gènere, l'equitat i el respecte dels drets humans que conformin els valors de la formació ciutadana.

CE14. Reflexionar sobre les pràctiques d'aula per innovar i millorar la tasca docent.

CE15. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.

CE16. Discernir selectivament la informació audiovisual que contribueixi als aprenentatges, a la formació cívica i la riquesa cultural.

Transversals

CT3. Implementar noves tecnologies i tecnologies de la informació i la comunicació.

CT5. Aplicar nocions essencials de pensament científic.

Continguts fonamentals de l'assignatura

L'assignatura s'estructura a partir de continguts fonamentals que en la pràctica s'adapten a les característiques de cadascun dels grups en els quals s'imparteix (Doble Grau Infantil-Primària; Primària Bilingüe; Primària-CAFE i Primària Dual). Aquest índex de continguts és indicatiu i no correspon a temes tancats, ja que es poden treballar diversos d'aquests punts de forma interrelacionada. A més, es prioritzarà el treball aprofundit i l'assoliment de competències per sobre de l'excés de contingut:

1. Les CS i la seva didàctica: un gran calaix de sastre
2. Ensenyar CS i Història a través de necessitats i capacitats
3. El nou currículum de l'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural

4. Interrogar els fets: les causes i els motius
5. Treballem l'espai i el temps: canvis i continuïtats
6. Ensenyar a pensar històricament: ensenyar a través del mètode del/la historiador/a i de l'anàlisi de fonts primàries
7. Classificació de les fonts primàries i ensenyar que la Història es fa amb les fonts
8. Els objectes ens parlen: anàlisi de fonts objectuals
9. Ensenyar el mètode inductiu a través de la didàctica de l'objecte i d'altres fonts
10. Ensenyar a formular hipòtesis sobre el passat
11. Museu escolar i maletes didàctiques com a recursos educatius alfabetitzadors de fonts primàries
12. L'anàlisi crítica de les fonts
13. Ensenyar amb fonts escrites
14. Ensenyar amb fonts orals
15. Ensenyar amb fonts visuals: pintures, escultures, fotografies...
16. Ensenyar amb fonts audiovisuals
17. Trepitjar els escenaris del passat: ensenyar a través del patrimoni monumental, el paisatge, l'urbanisme...

Eixos metodològics de l'assignatura

L'assignatura es realitza en format presencial. Les metodologies més emprades són les següents:

- Classes pràctiques
- Espais de debat
- Exposició oral del professorat
- Flipped classroom
- Lectura de bibliografia
- Presentacions orals (amb suport de noves tecnologies)
- Proves/exàmens individuals
- Seminaris d'experts
- Tallers pràctics
- Treball individual
- Treball en grup i col·laboratiu
- Tutories
- Visita a equipaments patrimonials (sempre i quan les circumstàncies i condicionants dels grups ho permetin)

Pla de desenvolupament de l'assignatura

L'assignatura es desplegarà de la següent manera (pot haver-hi lleugeres variacions segons els grups i sempre per tal d'afavorir el procés d'aprenentatge de l'alumnat):

Setmana 1

Sessió de presentació i introducció a l'assignatura

Sessions de treball relacionades amb els continguts:

- Les CS i la seva didàctica: un gran calaix de sastre
- Ensenyar CS i Història a través de necessitats i capacitats

Setmanes 2 i 3

Explicació del Bloc 1

Sessions de treball relacionades amb els continguts:

- El nou currículum de l'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural
- Interrogar els fets: les causes i els motius
- Treballem l'espai i el temps: canvis i continuïtats

Setmanes 4 i 5

Seguiment del Bloc 1

Sessions de treball relacionades amb els continguts:

- Ensenyar a pensar històricament: ensenyar a través del mètode dels historiadors i de l'anàlisi de fonts primàries
- Classificació de les fonts primàries i ensenyar que la història es fa amb les fonts
- Els objectes ens parlen: anàlisi de fonts objectuals

Setmanes 6 i 7

Presentació oral i lliurament escrit del Bloc 1

Sessions de treball relacionades amb els continguts:

- Ensenyar el mètode inductiu a través de la didàctica de l'objecte i d'altres fonts
- Ensenyar a formular hipòtesis sobre el passat

Setmana 9 (Després de Setmana Santa)

Explicació del Bloc 2

Sessions de treball relacionades amb els continguts:

- Museu Escolar i maletes didàctiques com a recursos educatius alfabetitzadors de fonts primàries

Setmanes 10-12

Presentació oral i lliurament escrit del Bloc 1 (DUAL)

Seguiment del Bloc 2

Sessions dedicades als continguts:

- Museu Escolar i maletes didàctiques com a recursos educatius alfabetitzadors de fonts primàries
- L'anàlisi crítica de les fonts

Setmanes 13-16

Presentació oral i lliurament escrit del Bloc 2

Sessions dedicades als continguts:

- Ensenyar amb fonts escrites; Ensenyar amb fonts orals; Ensenyar amb fonts visuals; Ensenyar amb fonts audiovisuals
- Trepitjar els escenaris del passat: ensenyar a través del patrimoni monumental, el paisatge, l'urbanisme...

3 de juny

Bloc 3: Examen escrit

17 o 19 de juny

Recuperació de l'examen

Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme a partir de 3 blocs.

AVALUACIÓ CONTINUADA

Bloc 1 (30%) GRUPAL

Activitat 1 (20%) - Anàlisi d'un objecte i proposta d'activitats educatives ***DUAL**

Activitat 2 (10%) - Presentació oral de l'Activitat 1

***Grup Dual. El Bloc 1 estarà vinculat a l'activitat d'integració (AFI).**

Bloc 2 (30%) GRUPAL

Activitat 1 (20%) - Creació d'una proposta educativa en forma de maleta didàctica

Activitat 2 (10%) - Presentació oral de l'Activitat 1

Bloc 3 (40%) INDIVIDUAL - Examen final

AVALUACIÓ ALTERNATIVA

(Només per als estudiants que l'hagin sol·licitada i la Comissió d'Estudis de Grau els hi hagi concedit)

Bloc 1 (30%) INDIVIDUAL - Anàlisi d'un objecte cultural i proposta d'activitats educatives

Bloc 2 (30%) INDIVIDUAL - Creació d'una proposta educativa en forma de maleta didàctica

Bloc 3 (40%) INDIVIDUAL - Examen final

INFORMACIÓ IMPORTANT RELATIVA A L'AVAUACIÓ

1. Requisits per superar l'assignatura

S'han de lliurar els tres blocs i aprovar el tercer (l'examen) per superar l'assignatura. Es considera aprovada una activitat, bloc o l'assignatura si es disposa d'una puntuació igual o superior a 5. És a dir, si el tercer bloc **té una nota inferior a 5, l'assignatura estarà suspesa i la mitjana dels tres blocs no es tindrà en compte.** D'acord amb la Normativa d'Avaluació i Qualificació de la UdL, "en cas que l'estudiant **no aconsegueixi la qualificació mínima necessària establerta** en alguns dels blocs d'avaluació, **però la mitjana de l'assignatura resulti aprovada, l'assignatura serà qualificada en l'acta amb un 4,9**".

Per poder superar **les activitats núm. 2 dels blocs 1 i 2 (AVALUACIÓ CONTINUADA)**, relatives a les presentacions a l'aula, **s'ha d'assistir a totes les sessions de presentacions orals i en la seva totalitat temporal.** Així mateix, **qui no faci la presentació** (a menys que disposi d'un justificant que indiqui que no s'ha pogut assistir per causes majors) **no superarà l'activitat.**

És obligatori seguir **les instruccions i el calendari per al lliurament de les activitats.** Constaran com a **NO PRESENTAT:**

- Les activitats **no lliurades o lliurades fora del termini establert.**
- **Aquelles activitats** que segons les instruccions s'hagin de **presentar a través del campus virtual i no es presentin mitjançant aquesta eina.**

En cas de repetir l'assignatura, **cal realitzar tots els blocs/activitats de nou i han de ser originals. NO es guarda cap nota** de cursos anteriors.

2. Revisió de l'avaluació

D'acord amb la Normativa d'Avaluació i Qualificació de la UdL, les revisions de l'avaluació dels diferents blocs, tindrà lloc

entre els dos i els set dies hàbils posteriors a la publicació de les qualificacions sense que hi hagi coincidència entre la revisió i altres activitats docents i/o avaluatives.

3. Reavaluació dels blocs

Tots els blocs tenen dret a reavaluació (exceptuant les activitats núm. 2 dels blocs 1 i 2, relatives a les presentacions orals, pel seu caràcter presencial). En tots els casos, per tenir dret a la reavaluació, cal haver lliurat els treballs a temps i a través de l'espai indicat al campus virtual, així com haver realitzat l'examen ordinari. En el cas de l'examen, la nota màxima de la reavaluació és un 5. Es disposarà de 15 dies a partir de la data de comunicació de la nota per lliurar la reavaluació dels blocs 1 i 2. Pel que fa a l'examen, se seguirà el calendari oficial del període d'exàmens de la FEPTS.

4. Penalitzacions, frau acadèmic i còpia espontània

Es penalitzarà en l'avaluació tant l'ús inadequat de les tecnologies com els comportaments inapropiats a l'aula. Si algú entra o surt de classe durant el seu transcurs, ho haurà de fer de la manera més discreta possible, sense interrompre la sessió. En aquest sentit, s'aplicarà la Normativa de Convivència de la UdL, concretament l'Article 41, el qual considera una falta greu "impedir la celebració d'activitats de docència, recerca o transferència del coneixement a la UdL".

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la Normativa d'Avaluació i Qualificació de la UdL. Segons l'Article 9 d'aquesta normativa:

Apartat 2. L'estudiant no pot utilitzar durant la realització de les activitats d'avaluació mitjans no permesos o mecanismes fraudulents, fet que es considera com a falta disciplinària, atès que s'entén que aquest tipus de comportaments tenen caràcter premeditat (Llei 3/2022, de convivència universitària). En canvi, es considera còpia espontània, entre d'altres, la còpia o intent de còpia dels resultats obtinguts per companys o la comunicació entre estudiants en una prova escrita.

Apartat 4. Quan hi ha frau acadèmic, la llei estableix l'obertura d'un expedient disciplinari que s'ha de dur a terme segons el procediment disciplinari establert a la Normativa de convivència de la UdL. L'article 43 de la Normativa de convivència de la UdL descriu les sancions aplicables, que inclouen, entre d'altres i depenent de la gravetat de la falta, la pèrdua del dret a ser avaluat de l'assignatura, la pèrdua de la matrícula d'un semestre o curs o l'expulsió fins a tres anys.

Apartat 6. En una prova d'avaluació, quan es detectin estudiants fent còpia espontània, s'ha de fer un informe amb els fets i s'han d'adoptar mesures proporcionades a la conducta detectada, com canviar de lloc l'estudiant, retirar la part de l'examen fet o l'examen sencer. L'informe s'ha de fer arribar a la coordinació de la titulació, al cap o la cap d'estudis i als responsables de centre. Si es considera que els fets poden suposar la pèrdua del dret a ser avaluat de l'assignatura, s'ha d'obrir un expedient disciplinari.

5. Aspectes formals

Les fonts d'informació consultades per a la realització dels blocs hauran de ser apropiades tant per la matèria com pel nivell universitari, i s'hauran de citar i referenciar en format APA 7a edició (<https://apastyle.apa.org/>)

Per avaluar els blocs, es tindrà en compte que se segueixin les indicacions especificades per a cadascun, així com la correcció lingüística i gramatical, el format (portada, índex, paginació, etc.) i la capacitat d'expressió, raonament i argumentació. També es tindrà en compte l'argumentació basada en autors i fonts oportunes (degudament citades i referenciades).

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS I ESTUDIANTS AMB NESE

De manera general, el professorat de l'assignatura aplicarà, en la mesura del possible, mesures i suports universals a l'aprenentatge i posarà especial atenció a seguir les recomanacions i les directrius de la comissió d'Atenció a la Diversitat de la UdL. Així mateix, vetllarà de forma especial per cobrir les necessitats de l'alumnat que s'hagi acollit en el programa UdLxTothom.

Bibliografia i recursos d'informació

AAVV (2004). Métodos para enseñar ciencias sociales: interacción, cooperación y participación. Íber, *Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia*, 40.

- Arias, L., i Egea, A. (2022). *Didáctica de geografía e historia en educación primaria*. Síntesis.
- Bardavio, A, i González, P. (2003). *Objetos en el tiempo. Las fuentes materiales en la enseñanza de las ciencias sociales*. Horsori.
- Cooper, H. (2002). *Didáctica de la historia en la educación infantil y primaria*. Morata y Ministerio de Educación y Ciencia.
- Dean, J. (2009). *Ensenyar història a primària*. Zenobita.
- Falguera Garcia, E., Llonch-Molina, N., i Parisi-Moreno, V. (2021). Del objeto a la poesía. La didáctica del objeto y la poesía visual de Joan Brossa. A M. Selfa Sastre, E. Falguera Garcia, i A. Martínez Ezquerro (Eds.), *Nuevos caminos para la lectura, la literatura y la comunicación* (pp. 53-60). Edicions de la Universitat de Lleida. <https://tinyurl.com/4jmoa5c9>
- Fontana, J. (1982). *Historia: análisis del pasado y proyecto social*. Crítica.
- Gombrich, E. H. (2007). *Breve historia del mundo*. Península.
- Gordon, V. (2002). *Qué sucedió en la historia*. Crítica.
- Harari, Y. N. (2016). *Sapiens. Una breu història de la humanitat*. Edicions 62.
- Hernández, F. X. (2002). *Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia*. Graó.
- Livi, M. (2016). *Un largo viaje. Historia del mundo y sus habitantes en 12 etapas*. Pasado y presente.
- Llonch, N. (2016). La mediación educativa como condición sine qua non para la supervivencia del patrimonio y los museos. *Museos.es*, 11-12, 68-81. <http://www.culturaydeporte.gob.es/dam/jcr:8da30537-994b-4d85-b869-7071fdb560d1/mediacion-educativa.pdf>
- Llonch-Molina, N. (2017). Propuesta de modelo de enseñanza-aprendizaje de la historia en formación de maestros/as a través de la didáctica del objeto. *REDU. Revista de Docencia Universitaria*, 15(1), 147-174. <https://doi.org/10.4995/redu.2017.5994>
- Llonch-Molina, N., Gassol-Quílez, G., Berengué, I., Falguera, E., López-Basanta, C., Parisi-Moreno, V., Roger-Goncé, C., Romero, A., Sabaté, M., i Selfa, M. (2020). *Manual pràctic per a la catalogació dels objectes del museu escolar*. Universitat de Lleida. Institut de Ciències de l'Educació. <http://hdl.handle.net/10459.1/70074>
- Llonch-Molina, N., i Martín, C. (2014). Los códigos QR y su potencial como herramienta de educación patrimonial interdisciplinar en las aulas. Un modelo didáctico replicable. *Enseñanza y patrimonio: estado de la cuestión* (pp. 167-177). Universidad de Granada. <https://tinyurl.com/ybc64x69>
- Llonch-Molina, N., i Molina, E. (2012). Del desván a la escuela. Investigar la educación para la ciudadanía basada en el patrimonio: el aula como museo. A N. de Alba Fernández, F. F. García Pérez, i A. Santisteban (coords.), *Educación para la participación ciudadana en la enseñanza de las ciencias sociales*, vol. II (pp. 27-34). Díada i AUPDCS.
- Llonch-Molina, N., i Parisi-Moreno, V. (2016). Contribuciones a la didáctica de la Historia a través del método de análisis del objeto: como ejemplo... una 'vasulla'. *Panta Rei. Revista digital de ciencia y didáctica de la historia*, 12, 111-124. <https://doi.org/10.6018/pantareil/2016/7>
- Llonch-Molina, N., i Parisi-Moreno, V. (2018). Experiencia didáctica para la enseñanza de la historia contemporánea a través de las fuentes en Educación Superior. *Panta Rei. Revista Digital de Ciencia y Didáctica de la Historia*, 161-176. <https://doi.org/10.6018/pantareil/2018/8>
- Llonch-Molina, N., Parisi-Moreno, V., López-Basanta, C., i Sauret-Vidal, J. (2020). Propuesta de creación de museos escolares virtuales para documentar las vivencias derivadas de la pandemia por covid-19. A E. Colomo-Magaña, E. Sánchez-Rivas, j. Ruiz-Palmero, i J. Sánchez-Rodríguez (Coords.), *La tecnología como eje del cambio metodológico* (pp. 523-526). UMA editorial. <https://riuma.uma.es/xmlui/handle/10630/19862>
- MHC. (s.f.). Campaña de participació ciutadana i recollida d'objectes. Memòries d'una pandèmia. Recuperat el 6 de juny de 2020, de https://www.mhcat.cat/esmhc/investigacion/recursos_proyectos/proyectos_de_investigacion/memories_d_una_pandemia
- Murphy, J. (2011). *Más de 100 ideas para enseñar historia: primaria y secundaria*. Graó.
- Parisi-Moreno, V. (2017). Viure la història: estratègies per treballar l'arqueologia a l'aula. *Guix: Elements d'acció educativa*,

434, 69-74.

Parisi-Moreno, V., i Llonch-Molina, N. (en premsa). El museo escolar como recurso de enseñanza-aprendizaje de las Ciencias sociales en formación inicial de maestros. <https://tinyurl.com/ycvjm85f>

Parisi-Moreno, V., i Llonch-Molina, N. (2020). Museo escolar, el gran olvidado en la didáctica de las ciencias sociales y demás áreas curriculares. A J. Prats, I. Sáez-Rosenkranz, i E. Barriga-Ubed (coords.), *Historia, patrimonio, arte y ciudadanía. Aportaciones desde la educación* (pp. 529-539). Uno Editorial. <http://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/170576>

Parisi-Moreno, V., Llonch-Molina, N., i Selfa, M. (2020). Information Literacy Instruction in Early Childhood Education: The School Museum. *Literacy*. <http://dx.doi.org/10.1111/lit.12238>

Parisi-Moreno, V., Selfa, M., & Llonch-Molina, N. (2019). Bibliotecas escolares, museos escolares y competencia informacional: una propuesta de trabajo interdisciplinar en la formación de maestros de educación infantil. A S. Alonso, J. M. Romero, C. Rodríguez-Jiménez, y J. M. Sola (Eds.), *Investigación, innovación docente y TIC: nuevos horizontes educativos* (pp. 1872-1882). Dykinson.

Pluckrose, H. (1993). *Enseñanza y aprendizaje de la historia*. Morata y Ministerio de Educación y Ciencia.

Prats, J. (coord.) (2011). *Didáctica de la Geografía y la Historia*. Graó / Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, Secretaría General Técnica.

Prats, J. (coord.) (2011). *Geografía e historia: investigación, innovación y buenas prácticas*. Graó / Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, Secretaría General Técnica.

Prats, J., i Santacana, J. (2001). *Enseñar Historia: Notas para una didáctica renovadora*. Junta de Extremadura.

Prats, J., i Santacana, J. (2011). ¿Por qué y para qué enseñar Historia? A L. F. Rodríguez, i N. García (coords.), *Enseñanza y aprendizaje de la Historia en la Educación Básica* (pp. 18-68). Secretaría de Educación Pública. http://www.ub.edu/histodidactica/images/documentos/pdf/ensenanza_aprendizaje_historia_educacion_basica.pdf

Rivero, P., i Trepát, C. (2010). *Didáctica de la Historia y multimedia expositiva*. Graó.

Santacana, J., i Llonch, N. (2012). *Manual de didáctica del objeto en el museo*. Trea.

Trepát, C., i Comes, P. (2000). *El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales*. Graó.

Thwaites, A. (2009). *Conocimiento del entorno. 100 ideas para descubrir, comprender, experimentar, interaccionar y comunicarse con el mundo*. Narcea.

Vayne, J. (2010). *Wonderful things. Learning with museum objects*. The Museum of Barnstaple & North Devon.

ALTRES RECURSOS

DIDÀCTICA DE LAS CIENCIAS SOCIALES Y TIC: <http://diegosobrino.com/>

DIDÀCTICA DEL PATRIMONI CULTURAL: <http://didcticadelpatrimonicultural.blogspot.com.es/>

EDUCAGUIA: <http://www.educaguia.com/historia.asp>

GEOGRAFÍA E HISTORIA. RECURSOS EN INTERNET: <http://perso.wanadoo.es/gesu/>

HISTODIDÀCTICA: <http://www.ub.edu/histodidactica/>

PAST WOMEN: <https://www.pastwomen.net/>

PROYECTO CLÍO. HACER HISTORIA EN LA HERA DIGITAL: <http://clio.rediris.es/>

RECURSOS WEB 2.0 PARA CIENCIAS SOCIALES: <http://reenciso2.blogspot.com/2010/11/unidad-didactica-sobre-la-litosfera.html>

XTEC XARXA TELEMÀTICA EDUCATIVA DE CATALUNYA: <http://www.xtec.cat/recursos/socials/index.htm>